

HANDLEIDING GREENKEEPINGVIEWER

INLEIDING

Voor u ligt de handleiding voor de greenkeeping viewer. De handleiding heeft tot doel u van alle ins en outs van de viewer op de hoogte te brengen.

Binnen de greenkeeping viewer zijn alle holes op uw baan in kaart gebracht. Daarnaast is (in het kader van GEO) informatie over de ondergrondse infra (berekening en drainage), maar ook van wet- en regelgeving opgenomen in de viewer. Voor het gebruik van de greenkeeping viewer heeft u geen speciale software nodig. Wel dient u te beschikken over een internetverbinding en een internetbrowser (Explorer, Firefox of Google Chrome).

Standaard is de greenkeeping viewer opgebouwd uit een aantal basiskaartlagen waaronder de kaartlaag golf. Daarnaast kan de viewer worden uitgebouwd met de volgende pakketten:

1. Ondergrondse infra
2. Wet en regelgeving (GEO)
3. Spelers informatie
4. Tailor made kaartlagen

INHOUD

QUICKSTART GREENKEEPING VIEWER	4
1 OPENEN VAN DE VIEWER	5
2 ONDERDELEN VAN DE VIEWER	5
3 WIDGETS 6	
3.1 ZOOMEN	6
3.2 HOME BUTTON	6
3.3 ZOEKBALK	6
3.4 AFDRUKKEN	6
3.5 METING	7
3.6 SAMENVATTING	8
3.7 SELECTEREN	9
3.8 BEWERKEN	10
3.9 LIJST MET LAGEN	10
3.10 LEGENDA	10
3.11 BASISKAARTGALERIJ	10
4 DE KAART	11
4.1 SELECTEREN EN BEVRAGEN VAN KAARTELEMENTEN	11
4.2 OPENEN VAN BIJLAGEN	11
4.3 OVERLAPPENDE KAARTELEMENTEN	12
5 BEWERKEN MODUS	13
5.1 NIEUWE KAARTELEMENTEN TOEVOEGEN	13
5.2 BEWERKEN VAN EEN BESTAAND ELEMENT	13
5.2.1 AANPASSEN VAN EEN BESTAAND ELEMENT	14
5.2.2 WIJZIGEN VAN GEGEVENS	15
5.2.3 BIJLAGEN TOEVOEGEN	16
5.2.4 VERWIJDEREN VAN ELEMENTEN	16

QUICKSTART GREENKEEPER VIEWER

1. Openen en inloggen greenkeeping viewer: open de greenkeeping viewer in uw internetbrowser door te navigeren naar het GMP portaal van uw baan. Klik vervolgens op de knop 'greenkeeping viewer'. U krijgt nu een inlogscherm te zien. Door in te loggen met uw persoonlijke gebruikersnaam en wachtwoord opent de greenkeeping viewer;
2. Navigeren door de kaart: navigeer in de kaart door met de muis in de kaart te klikken en te slepen;
3. In- en uitzomen: zoom in en uit in de kaart met het scrolwiel van uw muis of gebruik de zoom-knoppen in de linkerbovenhoek van de kaart;
4. Lijst met lagen: bij het openen van uw greenkeeping viewer opent zich rechts in beeld automatisch de 'lijst met lagen'. Met behulp van de vinkjes kunt u kaartlagen aan of uit zetten. Bij het (opnieuw) openen van de kaart zijn de basis-kaartlagen automatisch aangevinkt;
5. Gegevens van een hole opvragen: klik op een hole/golf element in de kaart om de gegevens op te vragen. Er opent een informatievenster. U treft hier onder andere informatie aan over het holenummer en de oppervlakte van het element dat u heeft aangeklikt.
6. Informatie over wet- en regelgeving of berekening opvragen: naast de standaard basiskaartlagen is informatie over wet- en regelgeving gerangschikt in verschillende thema-kaartlagen. Deze thema-kaartlagen kunt u activeren door het aanvinken van de betreffende kaartlaag in de lijst met lagen (zie punt 4).

1. OPENEN VAN DE VIEWER

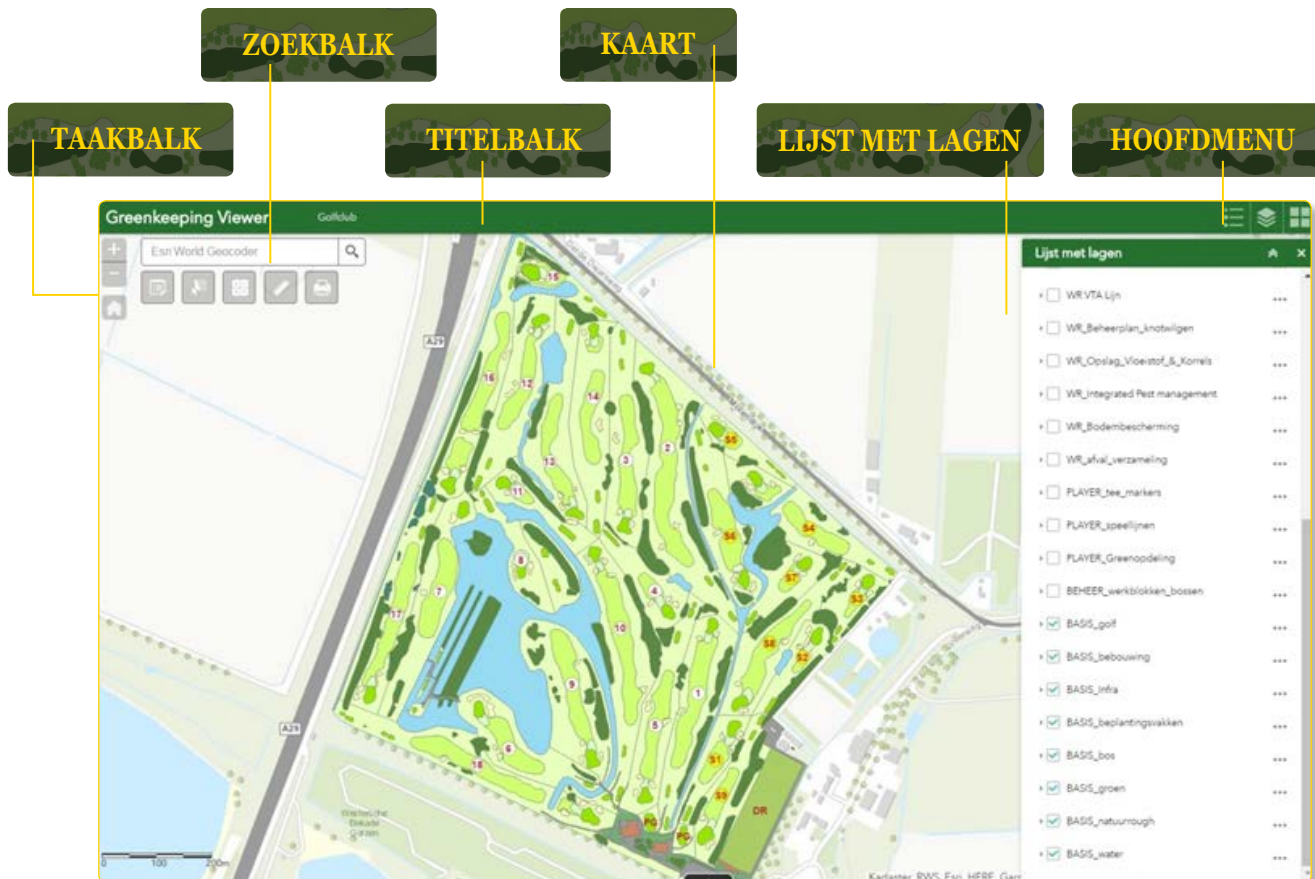
Open de greenkeeping viewer in uw internetbrowser door te navigeren naar het GMP portaal van uw baan [http://www.gmp-nederland.nl/...](http://www.gmp-nederland.nl/)

Klik vervolgens op de knop 'greenkeeping'. U krijgt nu een inlogscherm te zien. Door in te loggen met uw persoonlijke gebruikersnaam en wachtwoord opent de greenkeeping viewer.

2. ONDERDELEN VAN DE VIEWER

De greenkeeping viewer bestaat uit een aantal onderdelen:

- De **KAART** toont bij het openen een overzicht van uw baan. De kaart bestaat uit een (topografische) basiskaart als ondergrond met daar bovenop de thema kaartlagen geprojecteerd. Deze thema kaartlagen bestaan uit vlakken, lijnen en punten van de golfbaan.
- De **LIJST MET LAGEN** (rechter bovenhoek), waarin de thema kaartlagen worden getoond die in de viewer zijn opgenomen.
- De **TAAKBALK** is te vinden in de linkerbovenhoek van de kaart. De taakbalk bevat functies voor afdrukken, meten en extra informatie over de greenkeeping viewer.
- Het **HOOFDMENU** is te vinden in de rechterbovenhoek. Het hoofdmenu bevat drie knoppen waarmee u de basisfunctionaliteiten van de viewer aanstuurt te weten: 'Legenda', 'Lijst met lagen' en de 'Basiskaartgalerij'. De 'Lijst met lagen' wordt standaard geopend bij het opstarten van de viewer.
- In de zoekbalk (linker bovenhoek) is het mogelijk plaatsnamen en toponiemen wereldwijd te zoeken.

Figuur 1: onderdelen van de greenkeeping viewer

Figuur 2: locatie van de titelbalk, zoekbalk, en taakbalk

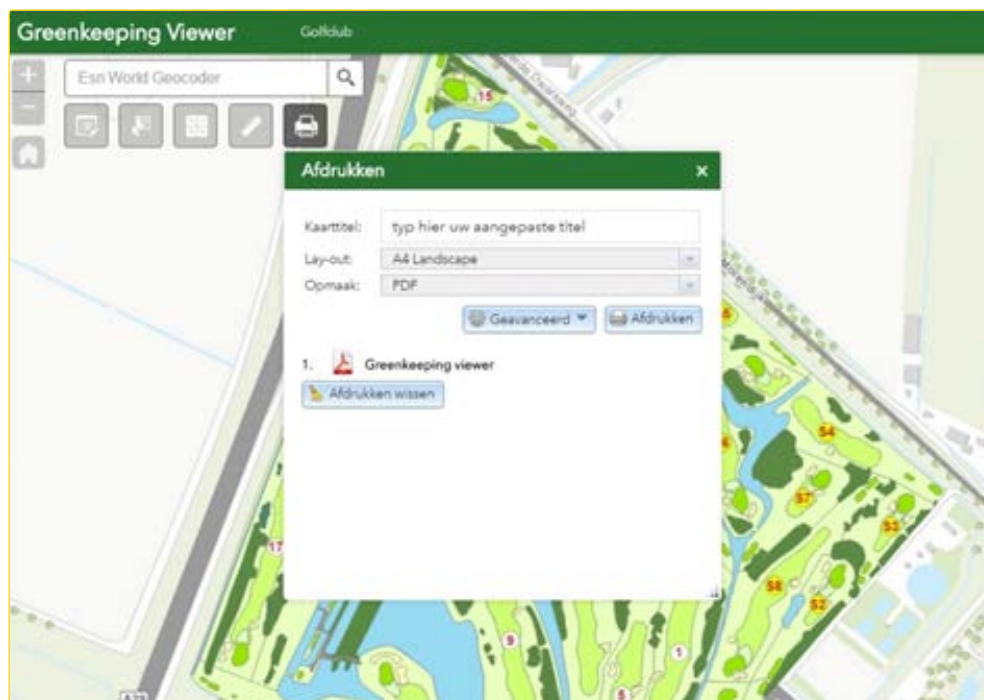

3. WIDGETS

In de taakbalk (figuur 2) en in het hoofdmenu bevinden zich een aantal knoppen (tools en widgets) waarmee u de algemene functies van de greenkeeping viewer kunt aansturen. In dit hoofdstuk worden de functionaliteiten per knop besproken.

3.1 ZOOMEN

In- en uitzoomen in de kaart doet u eenvoudig met het scrol wieltje van uw muis. Ook kunt u gebruikmaken van de zoomknoppen in de linker bovenhoek van het kaartvenster.

Figuur 3: met behulp van de afdruktool kan een PDF worden gegenereerd en afgedrukt

3.2 HOME BUTTON

Bij een klik op de 'home' knop wordt de kaart weer teruggebracht naar de beginstand (dit is de overzichtskaart van de baan).

3.3 ZOEKBALK

Boven de taakbalk vindt u het zoekvenster. In dit venster kunt u plaatsnaam of toponiemen wereldwijd opgeven. Op basis van het topografische register van Esri worden locaties opgezocht die overeenkomen met uw zoekopdracht. Bij het intypen van een zoekopdracht worden maximaal zes suggesties getoond. Als u klikt op een van deze suggesties zoomt de viewer automatisch naar de gekozen locatie op de kaart.

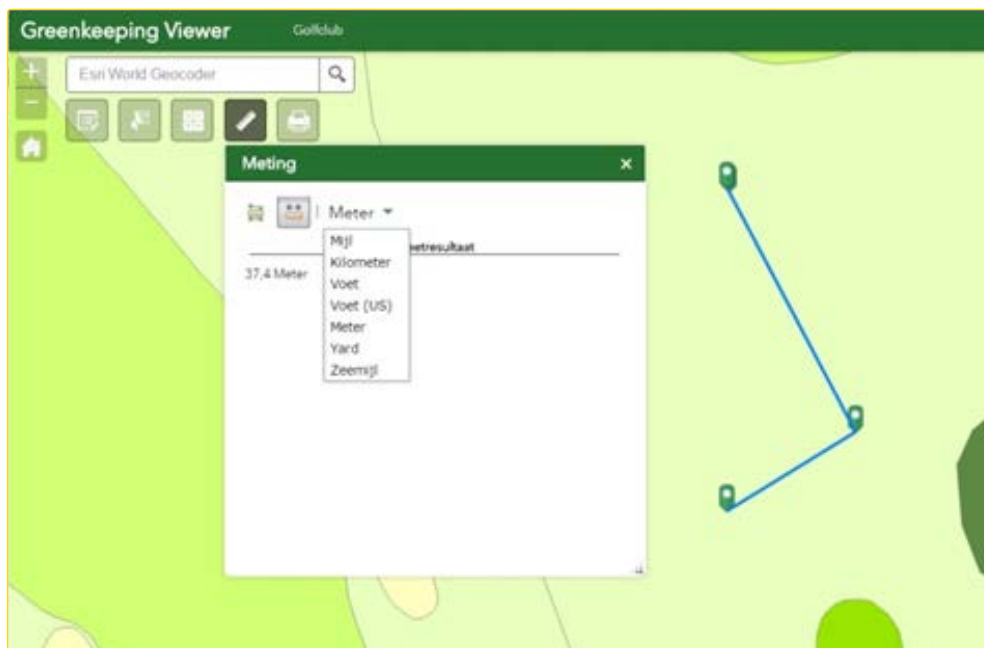
3.4 AFDRUKKEN

Deze functie biedt de mogelijkheid een kaart af te drukken. De viewer maakt daarbij een afdruk van het beeld dat op dat moment in het kaartvenster wordt getoond. Het afdrukken van een kaart gaat als volgt: op het moment dat u op de knop 'Afdrukken' klikt verschijnt het afdrukvenster in beeld (figuur 3). Het venster biedt de mogelijkheid zelf een titel aan de kaart toe te voegen. Ook kunt u het afdrukformaat (bijvoorbeeld A4 landscape of portrait) in het afdrukvenster instellen. Daarnaast kunt u het bestandstype van de afdruk (bijvoorbeeld PDF of JPG) instellen. Zodra u op 'Afdrukken' klikt wordt een PDF (of JPG, afhankelijk van uw keuze) gegenereerd. Dit kan enkele ogenblikken duren. Als de PDF gereed is verschijnt het PDF-beeldmerk, met daarachter de naam van de kaart in het venster. Als u hier op klikt wordt de PDF auto-

matisch geopend in uw browser. U kunt dan beoordelen of de door gemaakte kaart naar wens is.

AFDRUKKEN NAAR UW PRINTER

Als u de kaart vervolgens direct wilt afdrukken via uw printer klikt u met uw rechtermuisknop op de getoonde PDF-kaart. Er opent een informatievenster. In dit scherm kiest u de optie 'Afdrukken'. Gelijk verschijnt de kaart opnieuw in beeld, met aan de linkerkzijde informatie over u printer en de printopdracht. Aan de bovenzijde van dit linkervenster ziet u de knop 'Afdrukken'. Als u daar op klikt wordt de kaart direct naar uw printer gestuurd en afgedrukt.

Figuur 4: met behulp van de meettool kan eenvoudig een meting worden uitgevoerd

PDF OPSLAAN OP UW PC

Wilt u het PDF-bestand op uw computer opslaan? Ga dan als volgt te werk. Klik u met uw rechtermuisknop op de getoonde kaart. Vervolgens opent het informatievenster zich opnieuw. U kiest nu de optie 'Opslaan als'. Net als bij andere bestanden die u op uw PC wilt opslaan selecteert u vervolgens de map waarin de kaart wilt bewaren. Indien gewenst kunt u de naam van de PDF nog wijzigen door deze in het venster 'Bestandsnaam' aan te passen. Vervolgens klikt u op 'Opslaan' onder aan het scherm en de PDF wordt in de door u gekozen map weggeschreven.

3.5 METING

De kaart waarop de viewer is geprojecteerd is gerefereerd aan een projectie met coördinaten. Daardoor kunt u in de kaart werkelijke afstanden en oppervlakten meten. Dat doet u met de knop 'Meting'. Als u op de knop 'Meting' klikt opent het metingmenu (figuur 4). In het meetmenu kunt u kiezen uit twee functies: 'Oppervlakte' of 'Afstand'. Zowel bij de knop 'Oppervlakte' als 'Afstand' kunt u kiezen in welke eenheid u wilt meten. Standaard staat de meetfunctie ingesteld op 'vierkante meter' en 'meter'. U kunt dit bijvoorbeeld wijzigen in hectare of kilometer.

OPPERVLAKTE METING

De knop 'Oppervlakte' geeft u de mogelijkheid om een contour te tekenen. Dat doet u door op de locatie waar u wilt meten de hoekpunten aan te klikken. Door op het laatste hoekpunt dubbel te klikken wordt de gewenste contour bevestigd. In het meetmenu wordt nu de oppervlakte weergegeven in de door u

gekozen eenheid (bijvoorbeeld vierkante meter of hectare). U kunt de meetfunctie afsluiten door op het kruisje in het metingmenu te klikken.

AFSTAND METING

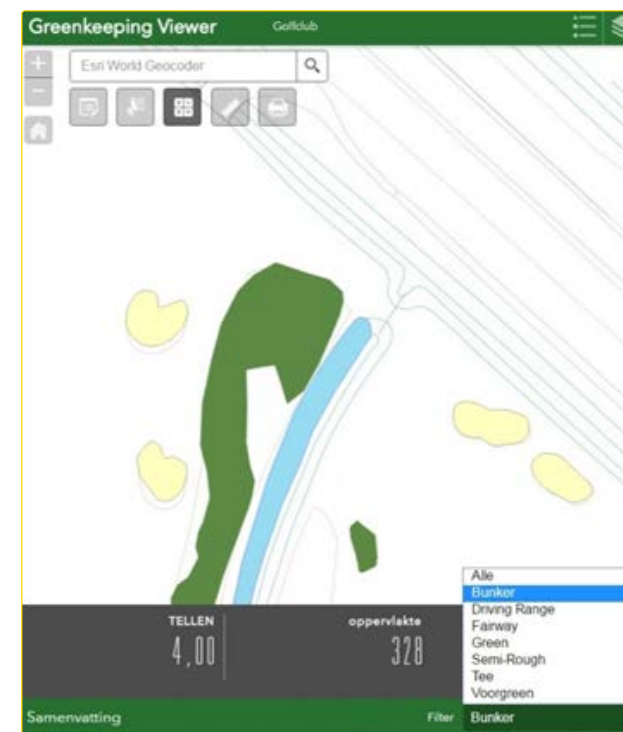
Het meten van afstanden verloopt op vergelijkbare wijze. Klik op de knop 'Afstand'. U klikt op het punt waar u de meting wilt starten. Vervolgens verplaatst u de cursor naar het volgende punt op de lijn die u wilt opmeten en klikt opnieuw. Door dit te herhalen kunt een lijn opmeten die uit verschillen lijnsegmenten bestaat. Als u dubbelklikt op het laatste punt van uw meting wordt de totale lengte van het lijnsegment in het meetmenu weergegeven. De weergegeven lengte is het totaal van de getekende lijnsegmenten. Door opnieuw op het eindpunt dubbel te klikken wordt de door u gemarkeerde lijn gewist. U kunt de meetfunctie afsluiten door op het kruisje in het metingmenu te klikken.

3.6 SAMENVATTING

De knop 'Samenvatting' stelt u in staat om aantallen en oppervlaktes te berekenen. Dat doet u als volgt. Selecteer de elementen waarvan u de aantallen wilt bepalen en de oppervlakte wilt optellen. U doet dit door met uw muis of via de zoom-knoppen in te zoomen (zie quickstart punt 3) totdat de elementen die u in de berekening wilt betrekken in beeld zijn. Als u de oppervlakte van de gehele golfbaan wilt bepalen zorg er dan voor dat de gehele baan in het kaartvenster wordt weergegeven. Vervolgens klikt u op de knop 'Samenvatting'. De tool berekent vervolgens het aantal golfelementen en de som van de oppervlakte van alle golfelementen.

Let op: alleen van de objecten die in het scherm te zien zijn wordt het aantal bepaald en de oppervlakte bij elkaar opgeteld.

U kunt met behulp van deze tool ook de gezamenlijke oppervlakte van bijvoorbeeld alleen de greens of tees bepalen. U doet dat door op de groene balk onder in het scherm te klikken. Rechts in de groene balk verschijnt een 'filter' (figuur 5). Dit filter staat standaard op 'Alle', hetgeen betekent dat alle objecten worden getoond. Als u op het woordje 'Alle' klikt verschijnt

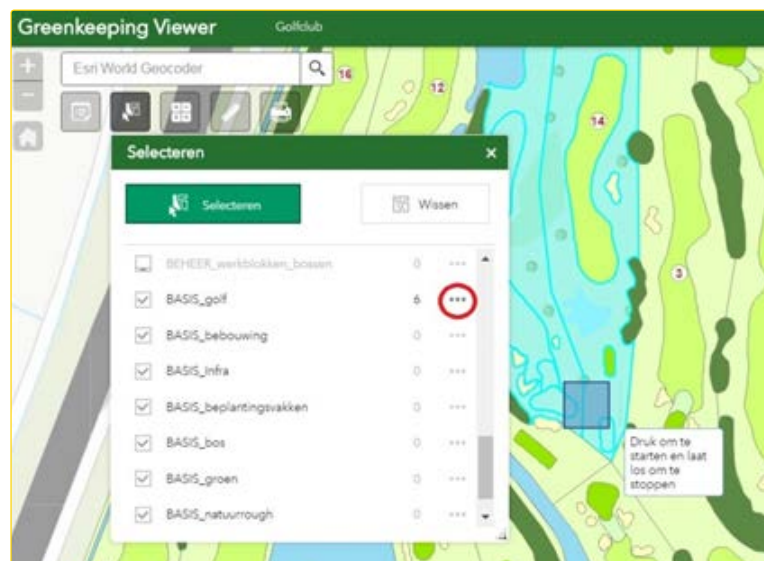

Figuur 5: samenvatting tool kunt u de oppervlaktes van alle golfelementen in de kaart optellen

een menu waarin alle golfelement worden opgesomd. U kunt in dit filter 'Alle' vervangen door bijvoorbeeld 'Green' door op 'Green' te klikken. Vervolgens berekend de tool het aantal en de oppervlakte van alle greens die op dat moment in het kaartvenster te zien zijn. U kunt deze tool sluiten door nogmaals op het icoon 'Samenvatting' in de taakbalk te klikken.

Let op: ook hier geldt dat alleen van de objecten die in het scherm te zien zijn het aantal wordt bepaald en de oppervlakte bij elkaar opgeteld. Als u de oppervlakte van alle greens of tees wilt bepalen zorg er dan voor dat de gehele baan in het kaartvenster wordt weergegeven voordat u de tool 'Samenvatting' activeert.

Figuur 6: met de 'selecteren' tool kunt u de kaartvlakken selecteren

3.7 SELECTEREN

Met de 'Selecteren' tool kunt u meerdere kaartvlakken in de kaart selecteren. De geselecteerde kaartvlakken worden vervolgens blauw gearceerd in de kaart. U kunt de geselecteerde kaartvlakken vervolgens bekijken in de attribuuttabel. Deze functie wordt geactiveerd door op de 'selecteren knop' te klikken. Selecteer vervolgens kaartvlakken door met de muis over de kaart te slepen. Tijdens het slepen over de kaart houdt u de linkermuisknop ingedrukt. Het aantal geselecteerde objecten per kaartlaag wordt getoond in het selecteren scherm (figuur 6).

De selectie kan worden gebruikt voor verdere analyse. Dit doet u door in het selecteren scherm op de drie puntjes naast de kaartlaag te klikken (zie figuur 6). Er verschijnt een lijst met opties waaronder de optie bekijken in attribuuttabel. De geselecteerde kaartvlakken zijn nu ook uitgelicht in de attribuuttabel.

U kunt de selectie verwijderen door op de knop wissen te klikken. Er zijn nu geen vlakken meer blauw gearceerd in de kaart.

U kunt de selecteren tool afsluiten door nogmaals op de 'Selecteren' knop te klikken.

3.8 BEWERKEN

Op verzoek kunnen banen een 'Bewerken' knop laten toevoegen aan de greenkeeping viewer. Via deze 'Bewerken' knop is het mogelijk zelfstandig veranderingen aan te brengen in de kaart. Deze knop activeert de 'bewerken-modus'. Een uitgebreide omschrijving van mogelijkheden binnen de 'bewerken modus' wordt gegeven in hoofdstuk 5.

3.9 LIJST MET LAGEN

Met de knop 'Lijst met lagen' opent u het overzicht van alle kaartlagen die in de greenkeeping viewer zijn opgenomen.

De knop bevindt zich in de rechterbovenhoek van de viewer (figuur 1). Links van elke kaartlaag bevindt zich een hokje dat u kunt aankruisen door er op te klikken. In het hokje verschijnt vervolgens een blauw vinkje. Op het moment dat het blauw vinkje zichtbaar is staat de betreffende laag aan en wordt in het kaartvenster getoond. Als u op het kleine driehoekje voor het hokje met het vinkje klikt wordt de bij de betreffende laag horende legenda getoond (figuur 7). Als u opnieuw op het driehoekje klikt sluit de legenda zich.

Let op: de volgorde waarin de kaartlagen in de 'Lijst met lagen' zijn weergegeven, is ook de volgorde waarin de kaartlagen in het kaartvenster worden getoond. Standaard worden kaartlagen met lijn- en puntelementen bovenop kaartlagen met vlakken geprojecteerd, zodat lijnen en punten altijd zichtbaar zijn. Doordat kaartlagen over elkaar worden geprojecteerd kan het voorkomen dat gegevens van de ene kaartlaag door een bovenliggende kaartlaag worden

afgedekt. Wanneer u een kaartlaag aanzet, maar de daarin opgenomen elementen niet in het kaartvenster worden getoond, kan dit het geval zijn. Controleer dan of er geen bovenliggende kaartlagen zijn ingeschakeld, waardoor de gevraagde gegevens worden afgedekt. Als dat zo is kunt u dat eenvoudig verhelpen door de bovenliggende kaartlaag in de 'Lijst met lagen' uit te zetten. Dat kan door op het vinkje voor de kaartlaag te klikken.

3.10 LEGENDA

De 'Legenda' kan ook worden geactiveerd door op de legendaknop rechtsboven in het scherm te klikken. Via deze knop kunt u de legenda's van alle kaartlagen die op dat momenteel in het kaartvenster worden getoond openen. Door opnieuw op de 'Legenda' te klikken sluit u de 'Legenda'. De 'Legenda' wordt automatisch aangepast op het moment dat een nieuwe kaartlaag in de 'Lijst met kaartlagen' (zie 3.9) wordt aangevinkt.

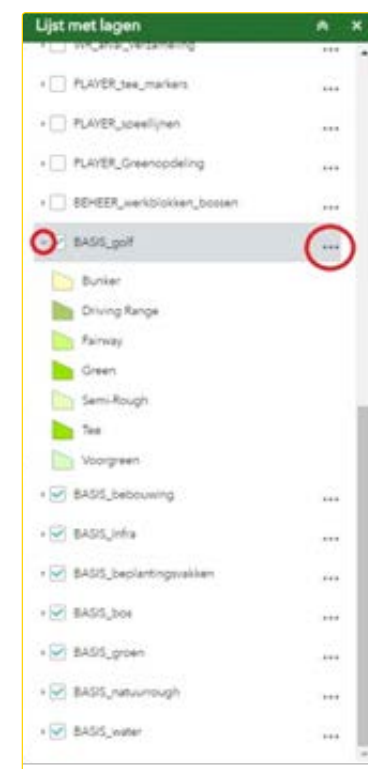
3.11 BASISKAARTGALERIJ

U kunt in de greenkeeping viewer verschillende basiskaarten als ondergrond kiezen. Als standaard ondergrond is de topografische kaart ingesteld. Via de knop 'Basiskaartgalerij' kunt u een andere ondergrond als basiskaart selecteren. Deze knop is te vinden in de rechterbovenhoek van de viewer. Alle basiskaarten in de galerij zijn werelddekkend. Als u op de knop 'Basiskaartgalerij' klikt opent zich een overzicht van de basiskaarten die u kunt selecteren. U kunt onder andere kiezen uit een luchtfoto (met of zonder labels), een wegenkaart, een

topgrafische kaart, de OpenStreetmap of een grijze canvas kaart. U opent de nieuwe ondergrond eenvoudig door er op te klikken.

Let op: om de geselecteerde basiskaart op de locatie van een golfbaan zichtbaar te maken, is het nodig om de bovenliggende kaartlagen 'Golfbanen' in de 'Lijst met kaartlagen' uit te schakelen (zie paragraaf 3.9). U doet dat door op het hokje met het blauwe vinkje te klikken.

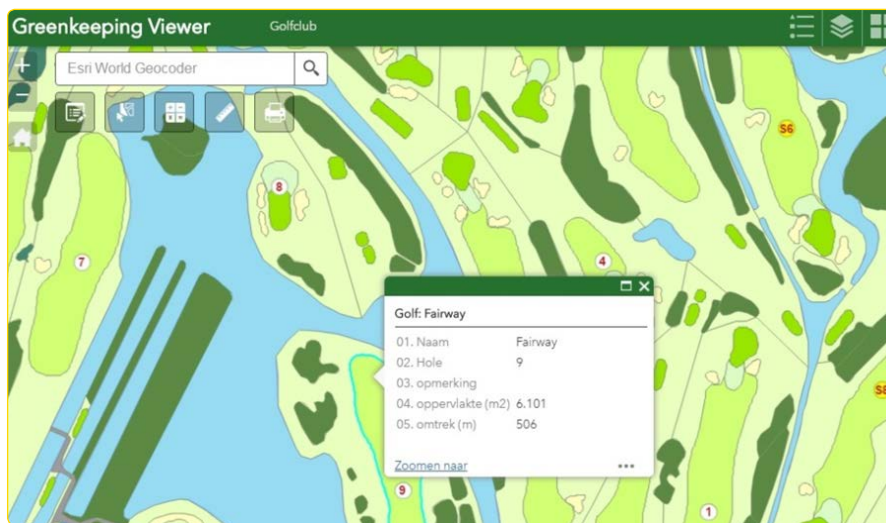
Figuur 7: Lijst met lagen

4 DE KAART

De informatie in het kaartvenster bestaat uit kaartlagen met daarin kaartelementen. Deze kaartelementen markeren een ruimtelijke begrenzing (zoals bijvoorbeeld golfelementen, bos, water of gebouwen). In hoofdstuk 3.9 is uitgelegd hoe u deze kaartlagen aan en uit kunt zetten. In dit hoofdstuk wordt het selecteren en bevragen van de informatie die aan de kaartelementen is gekoppeld behandeld.

4.1 SELECTEREN EN BEVRAGEN VAN KAARTELEMENTEN

Een kaartelement bevat namelijk meer informatie dan de ruimtelijke begrenzing alleen. Deze informatie kunt u eenvoudig opvragen. Dat doet u door met de linkermuisknop op het betreffende kaartelement te klikken. Wanneer een kaartelement is geselecteerd,

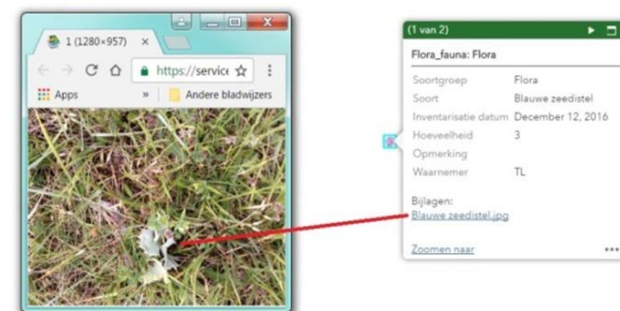

Figuur 9: informatievenster van een element uit kaartlaag golf

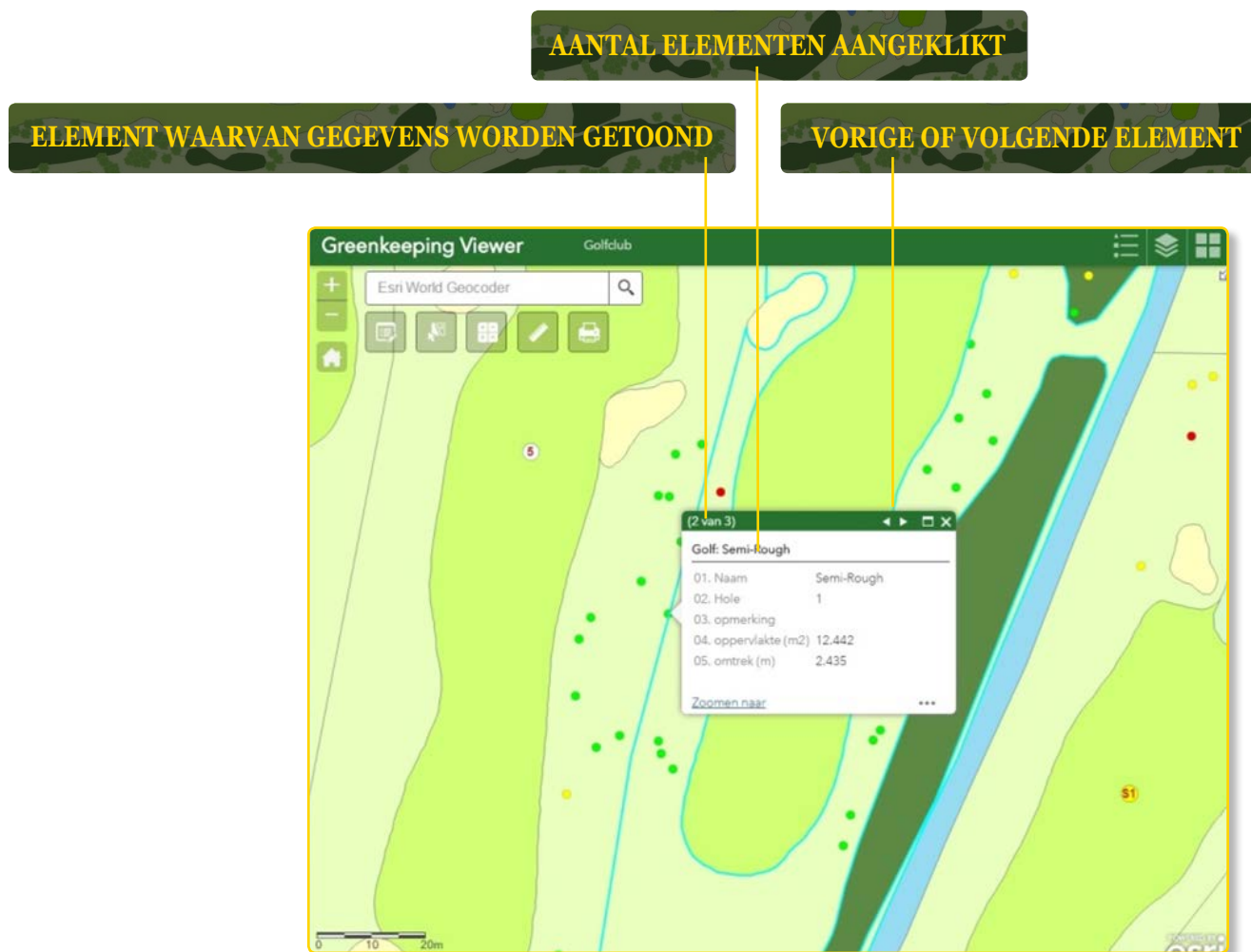
teerd, kleurt de buitenrand van het element blauw. Ook opent een informatievenster (figuur 9). Welke gegevens in het informatievenster worden getoond verschilt per kaartlaag. Met de iconen in de rechterbovenhoek van het informatievenster kunt u het venster maximaliseren of sluiten.

4.2 OPENEN VAN BIJLAGEN

Het informatievenster is dus bedoeld voor het overzichtelijk weergeven van basisgegevens. In de greenkeeping viewer kunnen naast basisgegevens ook andere gegevens aan een kaartelement zijn gekoppeld. Het gaat dan bijvoorbeeld om afbeeldingen, foto's, tabellen of PDF-rapportages. Dat gebeurt in de vorm van 'Bijlagen'. Als een bijlage aan een kaartelement is gekoppeld is dat zichtbaar in het informatievenster (figuur 8). Aan een kaartelement kunnen overigens meerdere bijlagen zijn gekoppeld. Door op de link onder 'Bijlagen' te klikken wordt de bijlage in een nieuw tabblad van uw internetbrowser geopend.

Figuur 8: door op de link onder 'Bijlagen' te klikken opent de bijlage in een nieuw tabblad van de internetbrowser

Figuur 10: de Semi-Rough wordt in het pop-up scherm getoond, terwijl ook de kaartlaag 'individuele bomen' van toepassing is

4.3 OVERLAPPENDE KAARTELEMENTEN

Wanneer meerdere kaartlagen gelijktijdig zijn geopend, bestaat de kans dat kaartelementen boven elkaar worden getoond (bijvoorbeeld 'golf' en 'zorgplichtige bomen'). Deze situatie kunt u herkennen doordat in de bovenbalk van het informatievenster meerdere geselecteerde elementen worden getoond (bijvoorbeeld '2 van 3', figuur 10).

Door op de kleine driehoekjes aan de rechterzijde van de bovenbalk te klikken kunt u de gegevens van de andere geselecteerde kaartelementen inzien. Het element waarvan de gegevens worden getoond wordt daarbij steeds met een blauwe lijn omrand.

Dezelfde situatie doet zich voor wanneer u in de kaart in de buurt van de grens met een ander element klikt. Ook dan toont het informatievenster zowel de informatie van het kaartelement waarop u hebt geklikt, als de informatie van het nabij gelegen kaartelement. Ook hier kunt u de informatie van de beide kaartelementen inzien door op de kleine driehoekjes te klikken.

5 BEWERKEN MODUS

Met behulp van de 'bewerken-modus' bent u in staat elementen in de kaart en de daaraan gekoppelde gegevens te wijzigen, te verwijderen of toe te voegen. Alleen lagen die 'bewerkbaar' zijn en actief in de kaart worden getoond, kunnen worden bewerkt. In dit hoofdstuk worden alle mogelijkheden die u met behulp van de 'bewerken-modus' kunt uitvoeren besproken.

Let op: het wijzigen of verwijderen van gegevens in een kaartlaag kan niet ongedaan gemaakt worden!!

5.1 NIEUWE KAARTELEMENTEN TOEVOEGEN

Wanneer u in de taakbalk op de 'bewerken' knop klikt wordt de bewerken modus geactiveerd. In de bewerken modus opent het informatiescherm met daarin de elementen die u aan de kaart kunt toevoegen (figuur 11).

Voor het toevoegen van een element, zoekt u in het informatievenster 'bewerken' de kaartlaag waarin het element moet worden getekend. In deze kaartlaag klikt u vervolgens op het type element dat u aan de kaart wilt toevoegen (vaak is per kaartlaag maar één type element mogelijk). Het betreffende type wordt nu blauw gearceerd in het informatievenster. Vervolgens kunt u in de kaart starten met tekenen. Ga met de muis naar de locatie waar u het element wilt toevoegen. Door met uw muis op de gewenste locatie te klikken plaatst u het eerste hoekpunt. Door de muis in de richting van het tweede hoekpunt te bewegen ontstaat een lijn. Door op het laatste hoekpunt

dubbel te klikken voltooit u het nieuwe element. Het nieuwe element wordt vervolgens automatisch opgeslagen in de online database van de individuele baanviewer. Na enige tijd wordt het nieuwe element ook zichtbaar in het kaartvenster.

Zodra het element zichtbaar is in de kaart opent het informatievenster. In dit venster kunt de gegevens aan dit nieuwe element koppelen. Hoe u dat doet staat beschreven in paragraaf 5.2.2. Ook kunt u het element verplaatsen, verscalen of roteren. Dit wordt uitgelegd in paragraaf 5.2.

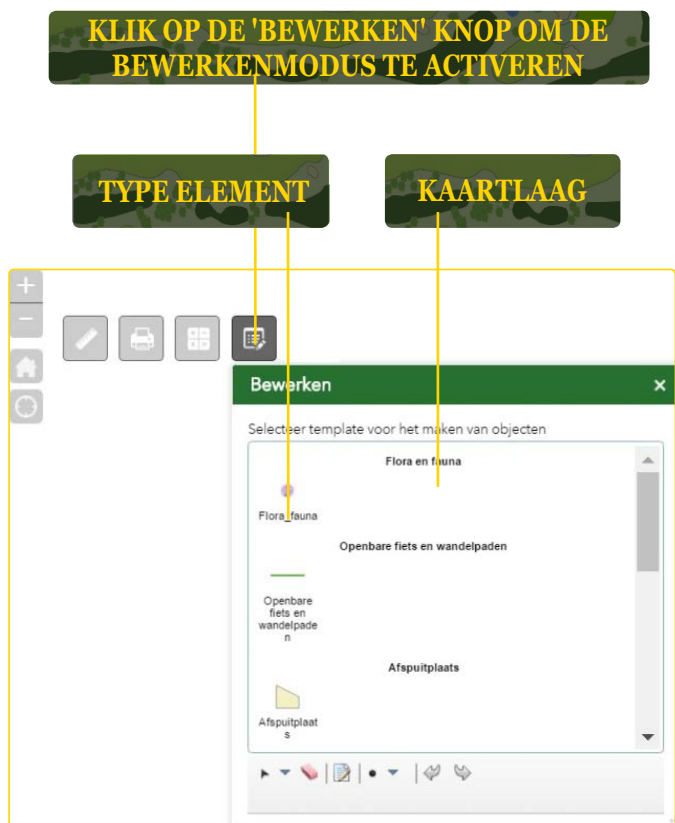
5.2 BEWERKEN VAN EEN BESTAAND ELEMENT

In de 'bewerken modus' kunt u ook bestaande kaartelementen in de kaart aanpassen.

Klik op de bewerken knop zodat de editing modus wordt geactiveerd.

Selecteer het gewenste vlak, lijn of punt in de kaart. Dit doet u door er op te klikken. Het geselecteerde element wordt vervolgens omgeven door een stippellijn. De hoekpunten en middelpunten van de stippellijnen worden met een zogenoemde 'vertex' aangeduid. Een vertex is een wit vierkantje. Uitzondering hierop zijn puntelementen. Puntelementen kunnen worden verplaatst, maar niet verschaald of geroteerd. Puntelementen worden dan ook niet met een kader gemarkeerd.

Zodra u het kaartelement heeft geselecteerd, opent ook het informatievenster met daarin de gegevens van het betreffende element. Om een beter zicht te hebben op het kaartelement kunt u het informatievenster sluiten door op het kruisje in de rechter bo-

Figuur 11: toevoegen van nieuwe kaartelementen

venhoek van het informatievenster te klikken. Om de wijziging definitief te maken klikt u naast het geselecteerde element in de kaart. Eventuele wijzigingen worden automatisch opgeslagen in de kaart.

LET OP: wijzigingen kunnen niet ongedaan gemaakt worden.

VERPLAATSEN

Als u het kaartelement wilt verplaatsen plaatst u de cursor op het betreffende element. De cursor verandert dan in een handje. Klik vervolgens op het element en sleep het element naar de gewenste locatie. Wanneer u de muis los laat wordt de nieuwe locatie automatisch bevestigd.

VERSCHALEN

Voor het verschalen van een element verplaatst u de cursor naar één van de acht vertexen op de hoek- en middelpunten van de stippellijnen (figuur 12). De

Figuur 12: bewerken van gegevens bij een vlakvormig kaartelement

cursor verandert nu in een dubbel pijltje. Door de cursor in de richting van de pijtjes te verplaatsen, verschuift u het element in de gewenste richting. Wanneer u de muis los laat wordt de verschaling automatisch bevestigd.

ROTAREN

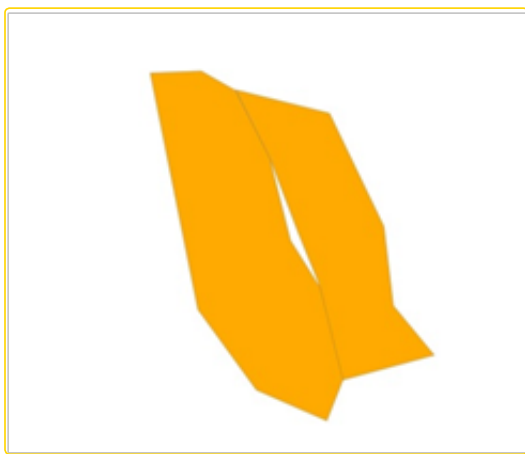
Voor het roteren van een element is een negende vertex opgenomen (figuur 12). U vindt deze vertex aan de bovenzijde van het element, net boven het middelpunt van de bovenste stippellijn. Als u de cursor op deze vertex plaats verandert de cursor in een handje. Door de cursor nu met de klok mee of tegen de klok in te verplaatsen, roteert u het element in de gewenste richting. Wanneer u de muis los laat wordt de nieuwe situering automatisch bevestigd.

5.2.1 AANPASSEN VAN EEN BESTAAND ELEMENT

Van vlak- en lijnelementen kunt u de vorm zeer nauwkeurig aanpassen. Puntelementen hebben slechts één locatie en geen eigen vorm. Die kunnen dan ook niet worden aangepast.

Klik op de bewerken knop zodat de editing modus wordt geactiveerd.

Selecteer het element door erop te klikken. Nadat u het betreffende kaart element heeft geselecteerd wordt het omgeven door de stippellijn (figuur 12). Vervolgens klikt u nogmaals op het betreffende element. Het gestippelde kader verandert nu in een lijn met grijze en witte bolletjes (figuur 12). De grijze bolletjes markeren de hoekpunten van het kaartelement, de witte bolletjes het exacte middelpunt van elk lijnsegment.

Figuur 13: LET OP door het verplaatsen van hoekpunten kunnen gaten in de kaart ontstaan.

Ook opent het informatievenster van het kaartelement. Voor een beter overzicht kunt u het informatievenster sluiten door op het kruisje in de rechter bovenhoek te klikken.

Pas de vorm van het element aan door één van de grijze of witte bolletjes met behulp van de cursor te verplaatsen. Klik op het gewenste bolletje en sleep het betreffende punt naar de gewenste locatie. Wanneer u een middelpunt (klein wit bolletje) verplaatst, wordt deze automatisch getransformeerd naar een nieuw hoekpunt. In het midden van de nieuwe lijnsegmenten ontstaan nieuwe witte bolletjes. Zo kunt u naar wens nieuwe hoekpunten aanmaken. Wanneer u de muis los laat wordt de nieuwe vorm automatisch opgeslagen.

Let op: bij het opbouwen van de basiskaart zijn grenzen van aan elkaar grenzende elementen naadloos op elkaar aangesloten. Door het verplaatsen van hoekpunten van een kaartelement, wijzigen de grenzen van het naastliggende element niet. Hierdoor

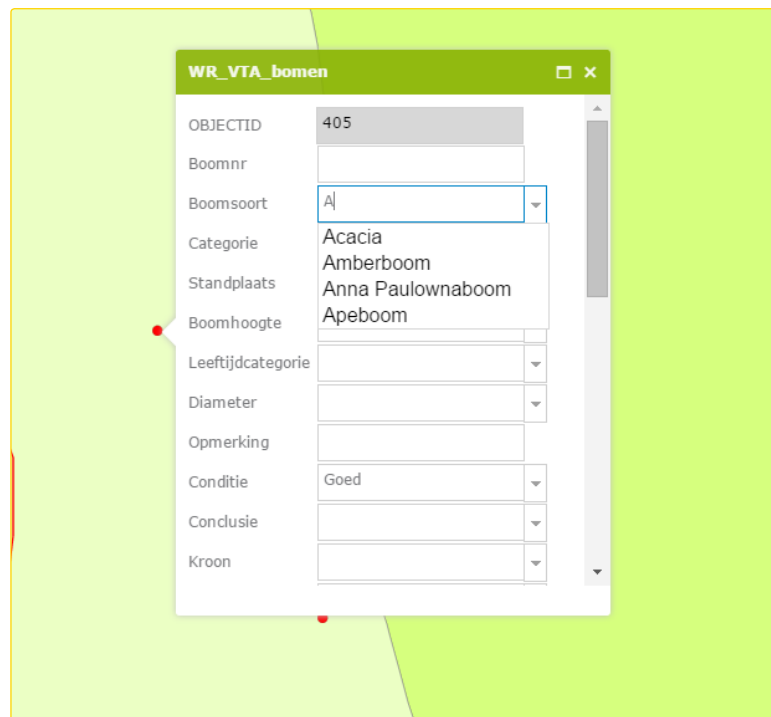
Figuur 14: bewerken vorm van een vlak element

kunnen overlappende kaartelementen of gaten in de kaart ontstaan.

Het wijzigen van de locatie van een puntelement gaat op vergelijkbare wijze. In 'Bewerken-modus' gaat u met uw muis op het punt te gaan staan. U klikt met uw linker muisknop op het punt en houdt de muisknop indrukt. Vervolgens kunt u het punt verslepen naar de gewenste nieuwe locatie op de kaart. Wanneer u de muis los laat wordt de nieuwe situering automatisch opgeslagen.

5.2.2 WIJZIGEN VAN GEGEVENS

Gegevens die aan een kaartelement zijn gekoppeld, kunnen eenvoudig worden gewijzigd. U start met het openen van de 'Bewerken-modus' door op de knop in de taakbalk te klikken. Vervolgens selecteert u het kaartelement waarvan u de gegevens wilt wijzigen door er op te klikken. Het informatievenster van het betreffende kaartelement opent automatisch. U kunt nu de gegevensvelden in het informatievenster bewerken. Omdat te doen klikt u op het gewenste gegevensveld. U kunt nu de daarin opgenomen tekst naar wens veranderen. Bij bepaalde gegevensvelden is rechts van het veld een grijs driehoekje weergegeven. Door op het driehoekje te klikken opent u een keuzelijst met voor gedefinieerde tekst. De aanwezigheid van het driehoekje geeft aan dat u in het betreffende veld uitsluitend één van de teksten uit de keuzelijst kunt gebruiken. Deze functie is ingesteld om de gegevensstroom overzichtelijk te houden. Als in de keuzelijst een groot aantal mogelijkheden zijn opgenomen (zoals bijvoorbeeld alle boom - en

Figuur 15: wijzigen van gegevens met behulp van de keuzelijst

struiksoorten in de baan) kunt u eenvoudig in de lijst zoeken door de eerste letter(s) van de boom of struik die zoekt in te typen (figuur 15). Wilt u nieuwe teksten aan de picklist toevoegen dan kan dat niet via de 'Bewerken-modus'. U kunt dan contact met Buiting Advies opnemen. Wij voegen de nieuwe tekst dan graag voor u toe.

5.2.3 BIJLAGEN TOEVOEGEN

Klik op de bewerken knop zodat de editing modus wordt geactiveerd. Het toevoegen van bijlagen aan een element doet u via het informatievenster van het

element. Selecteer het gewenste element om het informatievenster te openen. In het onderdeel Bijlagen van het informatievenster is weergegeven welke bijlagen aan het element zijn gekoppeld (de tekst 'Geen' is weergegeven wanneer geen bijlagen zijn gekoppeld). Daaronder is, onder het kopje 'Toevoegen' een knop opgenomen met de tekst 'Bestand kiezen'. Klik op de knop en selecteer vervolgens welk bestand u aan het element wilt koppelen. Selecteer het bestand en druk op 'Openen'. De naam van het bestand wordt nu eerst naast de knop Bestand kiezen getoond. Zodra het bestand is geüpload naar de database van de GREENKEEPING VIEWER, wordt de bijlage weergegeven onder het kopje Bijlagen. Dit kan enkele seconden duren.

Naast alle gekoppelde bijlagen ziet u, wanneer u de edit-modus heeft ingeschakeld, een rood kruisje. Klik op het rode kruisje om de betreffende bijlage te verwijderen. Hiermee wordt het bestand uit de database van de GREENKEEPING VIEWER verwijderd.

5.2.4 VERWIJDEREN VAN ELEMENTEN

Klik op de bewerken knop zodat de editing modus wordt geactiveerd. Verwijderen van elementen in de kaart doet u door het betreffende element te selecteren. In het informatievenster van het element vindt u onderaan een knop met de tekst Verwijderen. Met deze knop verwijdert u het element.

Let op: het verwijderen van een element kan niet ongedaan worden gemaakt.